

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Quattuor Euangelia ussui lectionum missae adcommadata
- Cod. Aug. perg. 207**

Hieronymus, Sophronius Eusebius

[S.I.], [9. Jahrh.]

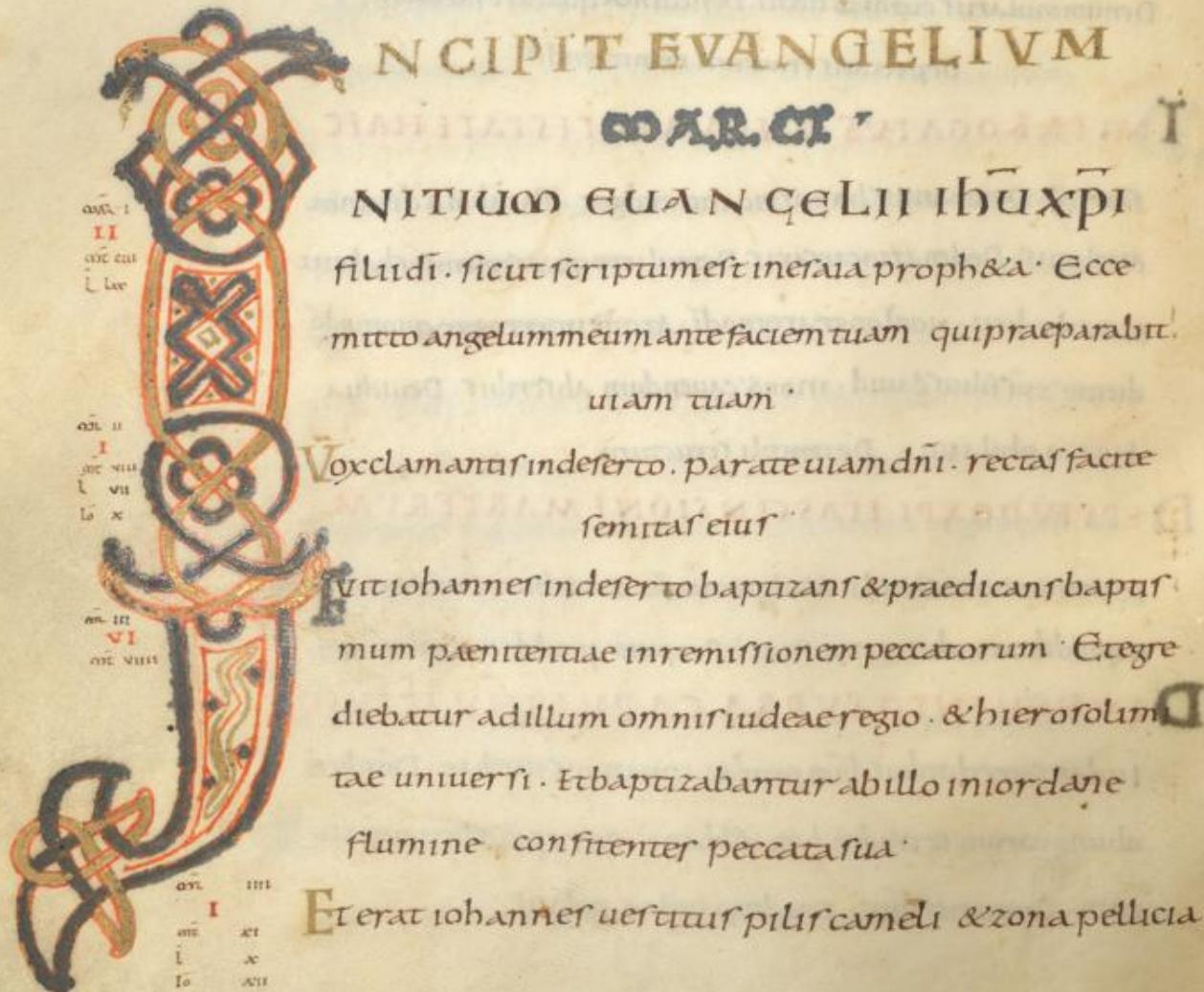
Evangelium secundum Marcum

[urn:nbn:de:bsz:31-60784](#)

xiii. PRINCIPES INTERROGANI IH̄M

& condemnanteum. Per usum tertio negat. Ih̄s pilato traditur.
pilatus dimisso barabba. Ih̄m flagellatum. crucifigendum tra-
dit. Passio ih̄u & sepultura & resurrectio eius ex mortuis.
Post resurrectionem mandata & ascensio eius in caelis.

Ex pli ci vnt ca pi iv la

circalumbo eius. Et locutus & mel silvestrae edebat & praedicabat dicens. Venit fortior me post me cuius non sum dignus procumbens soluere corrigiam calciamentorum eius. Ego baptizauis uos aqua. Ille uero baptizabit uos spiritu.

Et factum est in diebus illis. venit ih̄s anatar & h̄ galileae & baptizatus est in iordanē a iohanne. Et statim ascendens de aqua uidit apertos caelos. Et sp̄m tamquam columbam descendētē & manentem in ipso. Et uox facta est de caelis. Tu es filius meus dilectus in te complacui.

Et statim sp̄s & pulitem in desertum iterat inde sero quadraginta diebus & quadraginta noctibus.

Et temptabatur a satana.

Eratque cumberitus. Et angeli ministrabant illi. Postquam autem traditus est iohannes. venit ih̄s in galileam praedicans euangelium regnū dī & dicens. Qm̄ impletum est tempus et ad propinquabit regnum dī.

Paenitemini & credite euangelio. Et praeteriens securum mare galileae. vidit simonem & andream fratrem eius. mittentes r̄ & la in mare. Erant enim pescatores.

Et dixit ei sibi. Venite post me & faciam uos fieri
piscatores hominum. Et protinus relictis rari
bus secutis sunt eum.

Et progressus inde pusillum. vidit iacobum zebdei.
et iohannem fratrem eius. et ipsos innauic componen
tes r&ia. Et statim uocauit illos. Et relicto patre
suo zebdeo innauic cum mercennariis secutis sunt eum.

Et ingrediuntur capharnaum. Et statim sabbatis
ingressus in sinagogam docebat eos.

Et stupebant super doctrinam eius. Erat enim docens eos
quasi potestatem habens. Et non sicut scribæ.

Eterat in sinagoga eorum homo in spū in mundo. Et & clama
uit dicens. Quid nobis & tibi ihū nazarene uenisti perdere
nos. scio quis iſſeſcī. Et comminatus est ei dicens.
Obmutesce. Et & ci de homine. Et discerpens eum sp̄ in mun
dus. Et & clamans uocem magna & uit abeo. Et mirati
sunt omnes. Ita ut conquirerent inter sedicentes. Quid
nam est hoc quae doctrina haec noua. quia in potestate
& spiritibus in mundis imperat & oboediunt ei. Et pro
cessit rumor eius statim in omnem regionem galileae.

Et protinus egredientes de sinagoga uenerunt in domum
Leonis.

simonis & andree cum iacobo & iohanne. Decumbebat autem socrus simonis febricitans. Et statim dicunt ei de illa. Et accedens eleuauit eam ad prehensam annueius. Et continuo dimisit eam febris & ministrauit eis. Vespere autem facto cum occidisset sol. affreabant adeum omnes male habentes. Et demonia habentes. Eterat omnisciuitas congregata ad ianuam. Et curauit multos qui uerexabantur uariis languoribus.

Et demonia multa eiciebat.

VIII Et non sinebat loquela. qm̄ sciebanteum.

VIII Et diluculo ualde surgens. Egressus & abiit in desertum locum. ibique orabat. Et persecutus est eum simon & qui cum illo erant. Et cum inuenissent eum. dixerunt ei. Quia omnes quaerunt te. Et ait illis. Camus in proximo uicof & ciuitate. ut & ibi praedicem. Adhoc enim ueni. Eterat praedicans in sinagogis eorum & omni galilea & demonia eiciens.

XII Et uenit adeum leprosus de precasteum. Et genu flexo dixit. Si uis. potes me mundare. Ihsautem miseratus eius extendit manum suam & tangentem. Attilli. Volo. mundare. Et cum dixisset. statim discersit ab eo.

lepra & mundatus est. Et comminatus est ei statim que
eiecit illum. Et dicit ei. Vide nemini dixeris. Sed uade
ostende te principi sacerdotum. Et offer pro mundati
one tua. quae praecepit moyses in testimonium illius.

Aille egressus coepit praedicare & diffamare sermonem.
ita ut iam non possit manifeste in ciuitatem introire. sed
foris in desertis locis esse & conueniebant adeum undique.

Et iterum intravit capharnaum post dies. Et auditum est
quod in domo esset. Et conuenerunt multi ita ut non
caperet neque adianum. Et loquebatur ei uerbum.

Et uenerunt ferentes adeum paraliticum qui aquatuor
portabatur. Et cum non posset offerre eum illi prie
turba nudauerunt tectum ubierat. Et patefacientes
submiserunt grabatum in quo paraliticus iacebat.
Cum uidisset autem ihesu fidem illorum. Ait paralitico.
Fili dimittuntur tibi peccata. Erant autem illic quidam
describis sedentes & cogitantes in cordibus suis. Quid
hic si loquitur? Blasphemat. Quis potest dimittere
peccata nisi solus deus. Quo statim cognito ihesu spuuo
quia sic cogitarent intrasse. dictillis. Quid ista cogitatis
in cordibus urit. Quid est facilius dicere paralitico.

dimittuntur tibi peccata. Aut dicere surge tolle ga
batum tuum & ambula. Ut autem sciatis quia potesta
tem habet filius hominis in terra dimitendi peccata.

AIT paralitico. Tibi dico surge tolle grabatum tuum &
uade in domum tuam. Et statim ille surrexit. Et sublato
grabatio. Abiit coram omnibus. Ita ut admirarentur om
nes & honorificarent dominum dicentes. Quianumquam sic uidimus.

Et egressus est rursus ad mare. omnis quieturbaueniebat
ad eum & docebatur. Et cum praedererit & uidit leuinalphel
sedentem ad thelonium. Et ait illi. Sequereme. Et sur
gens. secutus est eum.

Et factum est cum accumberet in domo illius. multi publicani
& peccatores. simul discumbebant cum iis & discipulis
eius. Erant enim multi qui & sequebantur eum. Et scribi
& pharisaei uidentes. quia manducat & cum publicanis
& peccatoribus. dicebant discipulis eius. Quare cum pu
blicanis & peccatoribus manducat & bibit.

Hoc audito iher. ait illis. Non necesse habent sanu medico.
sed qui male habent. Non enim ueni uocare iustos. sed
peccatores. Eterant discipuli iohannis & pharisaei
ieiunantes. et ueniunt & dicunt illi. Quare discipuli

iohannis & pharisaorum ieunant. Tui autem disci-
puli non ieunant. Et ait illis iher. Numquid possunt
filii nuptiarum quando sponsum cum illis ieunare.
Quanto tempore habent secum sponsum. non possunt ieu-
nare. Venient autem dies cum auferetur ab eis sponsus.
Et tunc ieunabunt in illis diebus. Nemo assumentum
pannis ruris adfuit uestimento u&eri. Alioquin. Au-
fert supplementum nouum au&ere & maior scissura fit.
Et nemo mittit uinum nouum in utres u&eres. Alioquin
disrumpet uinum utres. & uinum effundetur. Et utres
peribunt. Sed uinum nouum in utres nouos mittit de b&.

Et factum est iterum cum sabbatis ambular & persata. III.
Et discipuli eius cooperunt praegredi & uellere spicas. Pha-
risaei autem dicebant ei. Ecce quid faciunt sabbatis quod
non licet. Et ait illis. Numquam legis et quid fecerit daniel
quando necessitatem habuit. Eterur it ipse & qui cum eo
erant. Quomodo introiit in domum dei sub abiathar prin-
cipe sacerdotum. Et panes propositionis manducavit.
quos non licebat manducare nisi sacerdotibus. Et dedit
eis qui cum eo erant.

Et dicebat eis. Sabbatum propter hominem factum est.

& non homo propter sabbatum. Itaque dñs est filius
hominis & iam sabbati. **E**t introiit iterum in syna-
gogam & erat ibi homo habens manum aridam. Et
obseruabant eum si sabbatis curaret ut accusarent illū.
Et ait homini habenti manum aridam. surge in medium.
Et dic teis. Licet sabbatis benefacere animale. Animam
saluam facere non perdere. At illi tacebant. Et circum-
spiciens eos cum ira contristatus super cecitatem cor-
dis eorum. dicit homini. Extende manum tuam. Et
estendit. Et restituta est manus illi.

Exentes autem statim pharisei cum herodianis consi-
lium faciebant aduersus eum quomodo eum perderent.
Et iher cum discipulis suis recersit ad mare.

Et multa turba agalaea & iudea secuta est eum. Et ab
hierosolymis & ab idumea & trans iordanen. Et qui cir-
ca tyrr̄um & sydonem multitudo magna audientes quae
faciebat uenerunt ad eum. Et dixit discipulis suis.

Vt nauicula sibi deseruit & propter turbam nec prime-
rent eum. Multo enim sanabat. ita ut intruerent in eū
ut illum tangerent. quotquot habebant plagas. Et spiritus
in mundi cum illum uidebant procidebant ei.

Eclamabant dicentes. Tu es filius dei. Et uhementer
commisabatur ei nemus manifestarent illum.

Iascendens in montem uocauit ad se quos uoluit ipse.
Et uenerunt adeum. Et fecit ut essent duodecim cum illo.
Et ut mitteret eos praedicare. Et dedit illis potestatem
curandi infirmitates & eiciendi daemonia.

In posuit simoni nomen perus. Et iacobum zebdaeum.
Et iohannem fratrem iacobi. Et in posuit eis nomina. boaner
ger quod est filii tonitruui. Et andream & philippum.
& bartholomeum & matheum & thomam. Et iacobum
alpher & taddeum. Et simonem chananeum & iudam
Scarioth qui tradidit illum.

Iueniunt addomum & conuenit iterum turba. Ita ut non
possent neque panem manducare. Et cum audissent sui
& cierunt tenere eum. Dicebant enim quoniam in furorem uersus est.

Iscribae qui ab hierosolymis descenderant. dicebant.
Quoniam beelzebub habet. Et quia in principiis demoniorum eicit demonia.

Iconuocatis eis in parabolis. dicebat illis. Quoniam potest
satanas satanan eicere. Et si regnum in se dividatur non
potest stare regnum illud. Et si domus super sem & ipsam
dispernatur. non poterit domus illa stare. Et si sata-

nas consurrexit in sem & ipsum dissipatus est. Et non
poterit stare sed finem habet. Nemo potest uasa fortis
ingressus in domum diripere nisi prius fortem alliget.
Et tunc domum eius diripiatur.

Amendicouibus. quoniam omnia dimittentur filii hominum pecca-
ta & blasphemiae quibus ubi blasphemauerint. Qui autem blas-
phemauerit in spiritu sancto. non habet remissionem in aeternum.
sed reuerteretur aeterni delicti. Quidam dicebant spiritum in mundu habet.

ET UENIUNT MATER EIUS ET FRATRES. .lxxii.
Iesu risstante miserunt ad eum uocantes eum. Et sedebat
circa eum turba & dicuntes. Ecce mater tua & fratres tui
foris quaerunt te. Et respondens eis. Ait. Quae est mater
mea & frater mei. Qui enim fecerit uoluntatem dei. hic frater
meus & soror mea & mater est.

It iterum coepit docere ad mare. Et congregata est ad eum
turbam multa. Ita ut innauem ascendens sederet in mari.
Et omnis turba circum mare super terram erat. Et docebat
illos in parabolis multa. Et dicebat illis indoctrina sua.
Audite. Ecce genit seminans ad seminandum. Et dum
seminat. Aliud cecidit circa viam. Et uenerunt uolucres
& comedenterunt illud. Aliud uero cecidit super petra.

ubi non habuit terram multam. Et statim & ortum est
qm̄ non habebat altitudinem terrae. Et quando & ortus
eris sol & caeruleus. Eteo quod non haberet radicem & eruit.
Et aliud cecidit in spinas. Et ascenderunt spinae & suffo-
cauerunt illud & fructum non dederunt. Et aliud cecidit A
in terram bonam. Et dabant fructum ascendentem & crescen-
tem. Et afferebat unum triginta. Et unum sexaginta. Et unū
centum. Et dicebat. Qui habet aures audiendi audiat.
Et cum esset singularis interrogauerunt eum hi quicum eo
erant duodecim parabola. Et dicebat eis. Vobis datum est
scire mysterium regni dei.

Illis autem qui foris sunt in parabolis omnia fiunt. ut uiden-
tes uideant & non uideant. Ita uidentes audient & non intel-
legant. Ne quando conuertantur & dimittantur eis pec-
cata. Et a illis. Nescitis parabolam hanc. Et quomo-
do omnes parabolas cognoscetis.

Qvis seminat uerbum seminat. Hi autem sunt qui circa
uiam ubi seminatur uerbum. Et cum audierint
confessam uenit satanas & aufert uerbum quod semi-
nat. ut in cordibus eorum. Ethisunt similiter qui
super p&rosa seminantur. quicum audierint uerbum

statim cum gaudio accipiunt illud. & non habent radicem
in se sed temporales sunt. Deinde orta tribulatione
& persecutione propter uerbum. confessum scandalizantur.
Et alii sunt qui in spinis seminantur. his sunt qui uerbum au-
diunt. & erumnae saeculi. & deceptio diuinarum. Et circa
reliqua concupiscentiae introeuntes suffocant uerbum. &
sine fructu efficitur. Ehi sunt qui super terram bonam
seminatisunt. quia audiunt uerbum & suscipiunt. & fructifi-
cant. unum triginta. Et unum sexaginta. Et unum centum.

Et dicebat illis. Numquid uenit lucerna ut sub modio ponan-
tur aut sub lecto. nonne ut super candelabrum ponatur.

Non enim est aliquid absconditum quod non manifestetur.
nec factum est occultum. sed ut in palam ueniat. Si quis
habet aures audiendi audiat.

Et dicebat illis. Vide quid audiatis. In qua mensura mensi
fueritis remeti & ueroberis & adici & ueroberis.

Qui enim habet dabitur illi. Et quoniam habet & iam quod
habet aufer & ueroberis.

Et dicebat. sicut est regnum dei. quem admodum si homo iaciat
sementem in terram & dormiat. Et exsurgat nocte a die
& semen germinet & in crescat dum nescit ille. ultra

enim terra fructificat. Primum herbam. deinde spicam.
deinde plenum frumentum in spica. Et cum se produixerit
fructus statim mittit falcom. qm adegit messis.

Et dicebat. Cui ad similitudinem regnum dñi. aut cui parabolae
comparabimus illud. Sicut granum sinapis. quod cum semi-
natum fuerit in terra minus est omnibus seminibus quae sunt
in terra. Et cum seminatum fuerit ascendit & fit maius omni-
bus holeribus. & facit ramos magnos. ita ut possint sub umbra
eius auer caeli habitare.

In talibus multis parabolis loquebatur ei uerbum. prout
poterant audire. sine parabola autem non loquebaturet ei.

Sor sum autem discipulis suis differebat omnia.
Tatillis in illa die cum sero esset factum. Transamus
contra. & dimittentes turbam adsumanteum ita ut erat
innauis. Italiae nauis erant cum illo. Et facta est pro-
cella magna uenti. & fluctus mittebat innauem. ita ut
impleretur nauis & erat ipse in puppi. supracerical
dormiens. Et & citanteum & dicuntem. Magister. non
ad te pertinet qui aperimus. Et exsurgens commina-
tus est uento & dixit mari. Tace. obmit esce. Et cessauit
uentus. Et facta est tranquillitas magna. Et atillis.

Quid timidi estis. needum hab&is fidem . Et timuerunt
 magno timore . Et dicebant ad alterutrum . Quis putas
 est iste quia & uentus & mare oboediunt ei 4
 trans fr&um maris in regionem gerasenorum . Et & eun
 tui denau statim occurrit monumentis homo inspiri
 tu in mundo quidomilium habebat in monumentis
 Et neque catenis iam quisquam eum poterat ligare . qm sepe
 compedibus & catenis uinctus disruptis & catenas . Et
 compedes comminuiss & nemo poterat eum domare .
 Et semper nocte ac die in monumentis & in montibus erat .
 clamans & concidens se lapidibus . Vident autem ihm
 alonge cucurrit & adorauit eum . Et clamans uoce magna
 dixit . Quid mihi & tibi ihu filidi summi . Adiuro te per
 dm . neme torquas . Dicebat enim illi . Ex spiritus
 inmunde ab homine . Et interrogabat eum . quod tibi
 nomen est . Et dicit ei . Legion nomen mihi est . qui amuli
 sumus . Et deprecabatur eum multum . nesci expeller &
 & tra regionem . Erat autem ibi circum montem grex por
 corum magnus pasens . Et deprecabantur eum spiritus
 dicentes . Mitte nos in portos ut in eos introemamus . Et
 concessit eis statim ihu . Et & eunt spiritus in mundi

introierunt in porcos. Et magno impetu greci
prætatus est in mare addu milia. Et suffocati sunt in mari.
Qui autem pascebant eos fugerunt & nuntiauerunt inciui-
tatem & in agros. Egressi sunt uidere quid esset facti. Et
ueniunt ad ih̄m. & uident illum qui a demonio uocabatur
sedentem uestitum & sanementis & timuerunt. Et narrau-
erunt illis qui uiderant qualiter factum esset ei. quidemonium
habuerat & de porcis. Et rogare eum coeperunt ut discederet
definitibus eorum.

VIII *Lxxviii* **C**umque ascenderet & nauem coepit illum deprecari qui a demo-
nio uocabatur fuerat ut esset cum illo. & non admisit eum.
sed ait illi: Vade in domum tuam ad tuos. & ad nuntia illis
quantatibi dñs fecerit & misertus sit tui. Et abiit & coe-
pit praedicare inde capoli. quanta sibi fecerit ih̄s. Et omnes

XLV *Lxxix* **E**t cum transcedisset ih̄s innavi-
tur sus transfratum. conuenit turbam multa ad illum. Iterat
circumare. Et uenit quidam de archi synagogis nomine
iairus. Et uidens eum procidit ad pedes eius. & depreca-
batur eum multum dicens. Qm filia mea in & tremis est.
veni in pone manum super eam ut salua sit & uiuat.

Et abit cum illo. Et sequebatur eum turbamulta & compri
 mebant illum. Et mulier quaerat in profluvio sanguinis
 annis duodecim. Et fuerat multa per pessa a compluribus
 medicis & erogauerat omnia sua. Nec quicquam proficerat.
 sed magis deterius habebat. Cum audiret & de ihu uenit
 inturbato & t&igit uestimentum eius. Dicebat enim
 Quia si uel uestimentum eius t&igero salua ero. Et confessum
 siccatus est fons sanguinis eius. & sensit corpore quod sana
 ta esset & aplaga. Et statim ihu cognoscens inse & ipso uir
 tum quae gerat deo. Conuersus ad turbam aiebat.
 Quis t&igit uestimenta mea. Ita dicebant ei discipuli sui.
 Vider turbam comprimentem te. Et dicit. Quis me t&igit.
 Et circum spiciebat uidere eam quae hoc fecerat. Mulier
 autem timens & tremens. sciens quod factum esset & inse. **E**
 venit & procidit ante eum. Et dixit ei omnem ueritatem.
 Ille autem dixit ei. Filia. fides tua te saluam fecit.
 Vade in pace & esto sana aplagatu. Ad huc eloquente
 ueniunt ab archi synagogu dicentes. Quia filia tua
 mortua est. quid ultra uexas magistrum. Ihu autem
 uerbo quod dicebatur auditio. Ait archi synagogo.
 Noli timere tantum modo crede. Et non admisit quem

quam sequi se. nisi p&rum & iacobum. & iohannem
fratrem iacobi. Et ueniunt addomum archisynagogi
& uid&tumultum & flentes & heulantes multum. Et in
gressus artis. Quid turbamini & ploratis. Puella non
est mortua sed dormit. Et in ridebanteum. Ipse uero
ejectis omnibus adsumit patrem & matrem puellae & qui
secumerant. Et ingrediuntur ubi erat puella iacens. Et
tenens manum puellae. Ait illi. Talitha cumi. quod est
interpretatum. puella tibi dico surge. Et confessim
surrexit puella & ambulabat. Erat autem annorum
duodecim. Et obstipuerunt stupore maximo. Et praece-
pit illis uehementer ut nemo id sciret. Et dixit darilli

manducare.

Et egressus inde abiit in patriam suam. Et sequebantur
illum discipuli sui. Et facto rabbato coepit in synagoga
docere. Et multi audientes ammirabantur indoctrina eius.
dicentes. Vnde huius haec omnia. Et quae est sapientia quae
data est illi. Et uirtutus talis quae permanens eius effici-
untur. Nonne iste est faber filius mariae frater iacobi.
& ioseph & iudeae & simonis. Nonne & sorores eius
hic nobis sunt. & scandalizabantur in illo.

6

an.
or
l
to
celi
num
lum

Et dicebat eis ih̄s. Quia non est prophēta sine honore nisi
in patria sua & incognitio ne sua & in domo sua. Et non po-
terat ibi uitatem ullam facere. nisi paucos infirmos in po-
stis manibus cura. Et mirabatur propter increduli-
tatem illorum.

Et circuibat castella incircuito docens.
Et conuocauit duodecim. & coepit eos mittere binos. Et da-
bat illis potestatem spirituum inmundorum. Et p̄rae-
cepit eis ne quid tollerent in via nisi uirgam tantum.
Non per am. non panem. Neque in zona aer. sed calciatos san-
dalios. Et ne induerentur duabus tunicis.

Et dicebat eis. Quocumque introieritis in domum. illic
mane donec exeat si inde.
Et quicumque non receperint uos nec audierint uos. Exeun-
tes inde ex parte puluerem de pedibus uos. intestimonium illis.
Et exentes praedicabant ut paenitentiam agerent. Et demonia
multa exiebant & unguiebant oleo multos egros & sanabant.
Et audiuit herodes rex manifestum enim factum est nomen
eius. Et dicebat. Quia iohannes baptista resurrexit
a mortuis. Et propterea operantur uitates in illo.
Alii autem dicebant quia helias est. Alii uero dicebant.

qui proph&aest. quasi unus & proph&aes.

Quo audito herodes. Ait. Quem ego decollavi iohannem.
hic a mortuis resurrexit.

Ipse enim herodes misit ac tenuit iohannem. Et in xiteum
incarcere. propter herodiadem uxorem philippi fratris
sui. quia duxerat eam.

Dicebat enim iohannes herodi. Non licet tibi habere.
uxorem fratris tui. Herodias autem insidiabatur illi.
Et uolebat occidere eum. Nec poterat. Herodes enim
m&uebat iohannem. sciens eum uirum iustum & sanctum.
Et custodiebat eum. Et audito eo multa faciebat. Et liben-
tere uim audiebat. Et cum dies oportunus accidisset
herodes natalis suo. caenam fecit principibus & tribu-
nis. & primis galileae. Cumque introisset filia ipsius
herodi ad eum. Et saltans & placuisse herodi. simulque
recubentibus. Rex ait puerelle. p&e ame quod uis.
& dabo tibi. & iurauit illi. Quia quicquid p&ieris.
dabo tibi. uic& dimidium regnimi. Quaecum& sis&. dixit
matris uiae. Quid p&am. Et illa dixit. Caput iohannis
baptistae. Cumque introisset. statim cum festinatione
ad regem p&uit dicens. Volo. ut protinus der mihi in-

disco caput iohannis baptistae. Et contristatus est rex
propter ius iurandum. Et propter simul recumbentes
Nolite enim contristare. sed missis spiculatore praecepit
afferi caput eius in disco. Et decollauit eum in carcere.
Et ad tulit caput eius in disco & dedit illud puellae. Et puella
dedit matris suae. Quo audito discipulie eius. venerunt &
tulerunt corpus eius. Et posuerunt illud in monumento.

E CONVENIENTES APOSTOLI AD IHN

renuntiauerunt illiomnia quae egerant & docuerant

Et illis. Venite seorsum in desertum locum. Et requiesci-
te pusillum. Erant enim qui ueniebant & rediebant multa
& nec manducandi spatium habebant.

Eascendens innauem abierunt in desertum locum seorsum.
Et uiderunt eos abeunter & cognouerunt multi & pedestres
de omnibus ciuitatibus concurrerant illuc & praeueni-
erunt eos. Et & iens uidit multam turbam iher. Et miser
tus est super eos quia erant sicut oves non habentes pasto-

rem. Et coepit docere illos multa

Et cum iam horamulta fieret. Accesserunt discipulie eius di-
center. Desertus est locum hic & iam hora prae&veriuit.
Dimitte illor uteunter in proximas villas & uicos. Emant

sibi cibos quos manducent. Et respondens ait illis. Date
illis manducare. Et dixerunt ei. Cuncti emamus denarius du-
centis panes & dabitur eis manducare. Ita dicit ei. Quot panes
habetis. Ite & uidetis. Et cum cognouissent. dicunt quinque &
duos pisces. Et praecepit illis ut accumbere facerent omnes
secundum contubernia super auride fenum. Et discubauerunt
in partes per centenos & per quinquagenos. Et acceptis
quinque panibus & duobus pisibus. intuens caelum bene-
dixit & friggit panes. Et dedit discipulis suis ut ponerent ante
eos. Et duos pisces diuisi omnibus. Et manducauerunt omnes
& saturatis sunt. Et sustulerunt reliquias fragmentorum duode-
cim coplinos plenos & depiscibus. Erant autem qui mandu-
cauerunt quinque milia viatorum.

Et statim coegerunt discipulos suos ascendere nauem ut praecederent
eum transfratum ad bosphoram. dum ipsi sedimittere & populum.

Et cum dimisisset eos. Abiit in montem orare.

Et cum sero esset erat nauis in medio mari. Et ipse solus in terra.
Et uidens eos laborantes in remigando. Erat enim uentus con-
trarius eis. Et circa quartam uigiliam noctis. venit ad eos
ambulans super mare. Et uolebat praeferire eos. At illi
ut uiderunt eum ambularem super mare. putauerunt

phantasma esse. Et exclamauerunt. Omnes enim eum
uiderunt. Et conturbatis sunt. Et statim locutus est cum eis.
Et dixit illis. Confidite. Egosum. Nolite timere.

Et ascendit ad illos innauem & cessauit uentus. Et plus magis
intra se stupebant. Non enim intellexerant depanibus. Erat
enim cor illorum obcaecatum. Et cum transfrassissent per
uenerunt interram gennesar&h. Et ad plicuerunt.

Cumque egressi essent denauo continuo cognouerunt eū.
Et per currentes uniuersam regionem illam. coepерunt
ingrabattis eos quise male habebant circumferre ubi
audiebant eum esse. Et quo cumque introibat in uicofuel
in uillas aut ciuitates. In plateis ponebant infirmos. Et
deprecabantur eum. ut uel fimbriam uestimenti eius
tangerent. Et quotquot tangebant eum. salui siebant.

Et conueniunt adeum pharisaei. Et quidam describir
uenientes ab hierosolymis. Et cum uidissent quodam
& discipulorum eius communibus manibus. id est non latus
manducare panes uituperauerunt. Pharisaei enim &
omnes iudei. nisi crebro lauent manus non manducant.
Tenentes traditionem seniorum. Et a foro nisi baptizentur
non comedunt. Et alias multas sunt quae traditas sunt illis seruare.

Baptismata calicum & urceorum & aeramentorum & lectorū

Et interrogabant eum pharisei & scribæ. Quare discipuli
tui non ambulant iuxta traditionem seniorum. sed communi
bus manibus manducant panem. At ille respondens dixit ei
Bene prophætit esias deuobis hypocritis. sicut scriptum est
Populus hic labitur me honorat. cor autem eorum longe abest
ame. Inuanum autem me colunt docentes doctrinas pree
cepta hominum. Relinquerter enim mandatum dī tenetis
traditionem hominum. Baptismata urceorum & calicium.
Et alias similia his factis multa. Et dicebat illis. Bene irritum
facitis preeceptum dī ut traditionem uām seruatis. Moses
enim dixit. Honora patrem tuum & matrem tuam. Et qui
maledixerit patri aut matri morte moriatur. Vos autem
dicitis. Si dixerit homo patri aut matri corban. quod est
donum. quodcumque & cetera tibi profuerit. & ultra non di
mittitis eum quicquam facere patris suo aut matri. rescin
dentes verbum dī per traditionem uām quam tradidistis.
Et similia huiusmodi multa factis. Et aduocans iterum
turbam. dicebat illis. Audite me omnes & intellegite. Nihil
est & cetera hominem introiens in eum quod possit eum coin
quinare. sed quae de homine procedunt illas sunt quae commu

nicant hominem. Si quis habet aures audiendi audiat.

VII **E**t cum introisset in domum at turba interrogabante eum discipuli eius parabolam. Et ait illis. Sic & uos in prudenter estis. non intelligitis quia omne ex in seculo introiens in hominem non potest eum communicare. qui non intravit incoriuers. sed inuentrem & insecessum sit per gans omnes estas. Dicebat autem quoniam quae de homine sequunt illa communicant hominem. Ab intus enim decor de hominum cogitationes male procedunt. Adulteria. fornicationes. Homicidia. furtum. Lucri. Nequitie. Dolus. In pudicitia. oculus malus. Blasphemia. superbia. stultitia. Omnia haec mala ab intus procedunt. & comunicant hominem.

VIII **E**T IN DE SURGENS ABITI IN FINES

terri & sydonis. Et ingressus domum neminem uoluit scire & non potuit latere. Mulier enim statim ut audiuit deo cuius habebat filia spiritum in mundum. intrauit & procidit ad pedes eius. Et atenim mulier gentilis syrophenissa genere.

IX **I**nterrogabat eum ut de monium eiceret & defilia eius. qui dixit illi. Sine prius saturar i filios. non est enim

bonum sumere panem filiorum & mittere canibus.
At illa respondit. Et dicit ei. Utique dñe. Nam & catella
submensa comedunt demicis puerorum. Et ait illi.
Propter hunc sermonem. vade. Exit demonium defi-
liatua. Et cum abiisse domum suam. inuenit puer
lam iacentem supra lectum. Et demonium exisse.
Bitterum & ieiuns definibus tyri. venit per sydonem
ad mare galileae. inter medios fines decapoleos.
Et adducunt ei surdum & mutum. Et deprecabantur
eum. ut inponat illumanum. Et adprehendens eum
de turba seorsum. misit digitos suos in auriculas eius.
Et expuens. t& rigidus linguam eius. Et suspiciens in caelum.
ingemuit. Et ait illi. Eff& ha. quod est adaperire.
Et statim apertae sunt aure eius. Et solutum est vincu-
lum linguae eius. & loquebatur recte. Et praecepit
illis. nec ui dicerent.

Quanto autem eis praecipiebat. tanto magis plus praedicabant. Et eo amplius admirabantur dicentes.
Bene omnia fecit. Et surdos fecit audire & mutos loqui.
In illis diebus iterum cum turbam multa esset. nechabent
quod manducarent. Conuocatis discipulis. Ait

illis. Misereor super turbam. quia ecce iam tri
 duo sustinent me nechabent quod manducent.
Et si dimisero eos ieiunos in domum suam. deficient
 iniua. Quidam enim & eis de longe uenerunt. Et re
 sponderunt ei discipulis sui. Unde istos poterit quis
 hic saturare panibus in solitudine? Et interrogauit
 eos. Quot panes habetis? Quidixerunt. septem. Et pre
 cepit turbae discumbere supra terram. Et accipiens
 septem panes. gratias agens. fregit & dabant discipulis
 suis ut apponenterent. Et apposuerunt turbae. Et habe
 bant piscesculos paucos. et ipsos benedixit. & iussit ap
 ponere. Et manducauerunt. & saturatis sunt. Et susci
 terunt quod superauerat de fragmentis. septem sportas.
 Erant autem qui manducauerunt quasi quatuor milia.
 Et dimisit eos. Et statim ascendens nauem cum discipu
 lis suis uenit in partem dalmathica.
Et & cierunt pharisei & coeperunt conquerire cum eo.
 quaerentes ab illo signum de caelo temptante eum.
Blingem escens spū. Ait. Quid generatio ista quaerit
 signum? Amendicouobis. si dabitur generationi isti
 signum. Et dimittens eos ascendens iterum nauem.

an. IIII. Lxxviii
 cor. dei. xxii
 lo. xxi. lxx.
 se. xxviii.
 art. xxviii.
 v. vi.
 cor. clxxxv.

Abit transfr&um. Et oblitisunt sumere panes.

Et nisi unum panem non habebant secum innauit.

Et praecipiebat eis dicens. Vide et caue a fermento pharisaorum. Et fermento herodis.

Et cogitabant ad alterutrum dicenter. Qui panes non habemus. Quo cognito ih̄s. ait illis. Quid cogitat is quia panes non habetis. nondum cognoscetis nec intellegitis. Adhuc caecatum habetis cor urm. Oculor habentes non uidetis. Etaures habentes non auditis. Nec recordamini quando quinque panes fregi in quinque milia. Et quot cophinos fragmentorum plenor sustulistis. Dicunter. duodecim. Quando & septem panes in quatuor milia. Quot sportas fragmentorum tulistis? Et dicunter. septem. Et dicebat eis. Quomodo nondum intellegitis.

Itueniunt b&h rauda & adducunt ei caecum. Et rogabant eum ut illum tangeret. Et adprehensa manu caeci eduxit eum & traicuit. Et se puenſ in oculos eius. inpositis manibus suis. interrogauit eum si aliquid uideret. Et aſpiciens. ait. Vide homines uelut arbores ambulant. Deinde terum in posuit manus super oculos.

an locum
II
an deum
I celum
an Lux
VI
an cleu

an lux
X sat

enit. & coepit uidere. Et restitutus est ita ut uidet &
clare omnia. Et misit illum in domum suam dicens.
Vade in domum tuam. Et sunicum introieris nemini
dixeris.

Et egressus est ih̄s & discipuli eius in castella caesareae
philippi. Et in via interrogabat discipulos suos. di-
cens eis. Quem medicunt esse homines. Qui respon-
derunt illi dicentes. Iohannem baptistam. Alii
heliam. Alii uero quasi unum de proph̄etis. Tunc
dicit illis. Vos uero quem medicis esse.

Respondens p̄erus. Aitei. Tu es xp̄s. Et comminatus est
eis nec uici dicerent de illo. Et coepit docere illorū. Qm̄ o por-
t & filium hominis multa pati & reprobari a seniori-
bus. Et a summis sacerdotibus & scribis. Et occidi. Et
post tres dies resurgere. Et palam uerbum loquebatur.

Et adprehendens eum p̄erus coepit increpare eum.
Qui conuersus & uidens discipulos suos. comminatus est
p̄erodicens. Vade & erome satanas qm̄ non sapit
quaedi sunt. sed quae sunt hominum.

Et conuocata turba cum discipulis suis. dixit eis. Si quis
uult me sequi deneḡ sem & ipsum. Et tollat crux

cem suam & sequatur me. Qui enim uoluerit animam
suam salvam facere. perdéam. Qui autem perdiderit
animam suam propter me & euangelium salvam eam faci&
Quid enim proderit homini si lucer&ur mundum totum. Et
d&rimentum faciat animae suae. Aut quid dabit homo
commutationis pro anima sua.

an. Lxxviii
art. xxiiii
l. xxviii
s. octau

an. Lxxix
art. clxiiii
l. xxxiiii

Qui enim me confusus fuerit & mea uerba in generatione ista
adultera & peccatrice. & filius hominis confundatur eum.
cum uenerit gloria patris sui cum angelis scis

Et dicebat illis. Amendicouobis. quia sunt quidam de his
stantibus quin obligabunt mortem donec uideant regnum
di ueniens iniuritate. Et post dies sex adsumit ih̄s p̄erum
& iacobum & iohannem. Et ducit illos in montem eccl̄sum
scorium solos. Et transfiguratus est coram ipsis. Et uesti
menta eius facta sunt splendentia & candida nimis uelut
nix. qualia fillo super terram non potest candida facere.
Et apparuit illis helias cum mose. Et erant loquentes
cum ih̄u. Et respondens p̄erur. Ait ih̄u. Rabbi. bonū
est nō hīcesse. Et faciamus tria tabernacula. Tibi
unum. & mōsi unum. & heliae unum. Non enim
sciebat quid diceret. Erat enim timore & territi

Et facta est nubes obum bran seos. Et uenit uox denube
dicens. Hic est filius meus carissimus audite illum.

Et statim circum spicientes neminem amplius auiderunt.
nisi ihm tantum secum. Et descendantibus illis demon te
praecepit illis. nec quae uidissent narrarent. Nisi
cum filius hominis amor tuis resurrexerit.

B T uerbum continuerunt apud se conquirentes. quid es &
cum amor tuis resurrexerit.

Et interrogabant eum dicentes. Quid ergo dicunt pharisei
& scribæ. quia heliam oporteat uenire primum. Quis re
spondens. Attulit. Helias cum uenerit primo restitu&
omnia. Et quomodo scriptum est in filium hominis ut multa
patiatur & contemnatur. sed dico uobis quia & helias uenit.
Et fecerunt illi quaecumque uoluerunt. sicut scriptum est de eo.

B T uenient ad discipulos suos. vidit turbam magnam circa eos.
Et scribas conquirentes cum illis. Et confessum omnis
populus uidens ihm stupe factus est & expauerunt. Et accur
rentes salutabant eum. Et interrogauit eos quid inter uos
conquiritis.

Et respondens unus de turba dixit. Magister attuli filium
meum ad te habentem spiritum mittum. qui ubi cumque

eum adprehenderit alluditeum & summat. Et stridentibus. Et arescit. Et dixi discipulis tuis ut eicerent illum. Et non potuerunt. Quis respondens ei dicit. O generatio incredula. quamdiu apud uos ero. quamdiu uos patiar. Adferre illum ad me. Et adulerunt eum. Et cum uidisset illum. statim spiritus conturbauit eum. Et Iesus in terra uolutabatur spumans. Et interrogauit patrem eius. Quantum temporis est & quo hoc ei accidit. At ille ait. Ab infantia. Et frequenter eum & in ignem & in aquas misit. ut eum perderet. Sed si quid potes. Aduua nos misericordi. Ihs autem ait illi. Si potes credere omnia possibilia credenti. Et continuo exclamans pater pueri cum lacrimis alebat. Credo dñe. Aduua incredulitatem meam. Et cum uidet ih̄s concurrentem turbam. comminatus est spiritui in mundo dicens illi. Surde & mute spiritus. Igo tibi praetipio. exi ab eo. Et amplius ne introeas in eum. Et clamans & multum discepseum. exi ab eo. Et factus est sicut mortuus. ita ut multi dicerent quia mortuus est. Ihs autem tenens manum eius. Eleuauit eum. Et surrexit.

X Et cum introisset in domum . discipulieius secr&o interro-
gabat eum . Quare nos non potuimus eicere eum . Etdixit
illis . Hoc genus . in nullo potest scire . nisi in oratione & ieiunio .

ET IN DE PRO FECTI PRAEFTER

VIII.

grediebantur galileam nec uolebat quem quam scire . Doce-
bat autem discipulos suos . Etdicebat illis . Qm filius
hominis tradetur in manus hominum & occidenteum .
Et oculis tertia die resurget . At illi ignorabant uerbum .
Et timebant eum interrogare .

X Et uenerunt capharnaum . quicum domi essent . interroga-
bato eos . Quid in iuia tractabatis .

II At illi tacebant . Si quidem inter se in iuia disputauerant
quis esset illorum maior . Et residens uocauit duodecim .
Et ait illis . Si quis uult primus esse erit omnium nouis
simus & omnium minister . Et accipiens puerum . statuit
eum in medio eorum .

I Quem cum complexus es & ait illis . Quis quis unum & huius
modi pueris receperit in nomine meo . me recipit .
I qui cumque me suscepit . non me suscipit sed eum
qui me misit .

VIII Respondit illi iohanner dicens . Magister uidimus quando-

innominet tuo eicientem demonia qui non sequitur nos
& prohibit museum. Ihs autem ait. Nolite prohibere
eum. Nemo est enim qui faciat uitatem in nomine
meo & possit cito male loqui de me. Qui enim non est
aduersus tuos. prouobis est.

Vis quis enim potum dederit uobis calicem aquae in nomi-
ne meo. quia xp̄i estis. Amendicouobis. non perd&mer-
cedem suam.

Et quisquis scandalizauerit unum & his pusillis credenti-
bus in me. bonum est enim agi. sic circum dare & ur mola
as in aria collo eius. Et in mare mitter&ur.

Ti scandalizauerit te manus tua. Abscede illam.
Bonum est tibi debilem introire in uitam. quam duas
manus habentem ire in gehennam in ignem inextinguibilem.

Vbi uermis eorum non moritur. & ignis non extinguitur.
Et si pestuus te scandalizat amputa illum. Bonum est abi-
claudum introire in uitam aeternam. quam duos pedes
habentem mitti in gehennam ignis inextinguibilis. ubi
uermis eorum non moritur. Et ignis non extinguitur.

Quod si oculus tuus scandalizat te eice eum. Bonum est
tibi lumen introire in regnum di. quam duos oculos

habentem mitti ingehennam ignis. ubi uermis eorum
non moritur & ignis non extinguitur. Omnis enim
igne saliatur & omnis uictima saliatur.

Bonum est sal. quod si sal insulsum fuerit in quo illud
condicatur. Habet in uobis saltem et pacem habet inter eos.

Et inde exsurgens uenit in fines iudeae ultra iordanen.
Et conueniunt iterum turbae a deo. Et sicut consueuerat
iterum docebat illos. Et accedentes pharisaei in
terrogabant eum. Si licet uiro uxorem dimittere
temptante eum. At ille respondens dixit eis. Quid
uobis praecepit moyses. qui dixerunt. Moyses permi-
xit libellum repudii scribere & dimittere. Quibus
respondens iher. Ait. Adduritiam cordis tui scripsit
uobis praeceptum istud. Ab initio autem creaturae
masculum & feminam fecit eos dñs. Propter hoc
relinquat homo patrem suum & matrem & adhe-
bit ad uxorem suam. Eterunt duo in carne una.
Itaque iam non sunt duo sed unum a caro. Quod ergo dñs
iunxit. homo non separabit.

Et in domo iterum discipulie eius de eodem interrogauerunt eum.

Et dicit illis. Quicumque dimiserit uxorem suam.

Etiam duxerit adulterium committit supeream.

Et si uxor dimiserit virum suum. & alius usurperit moechatur.

Et offerebant illi parulos ut tangeret illos. Discipuli autem comminabantur offerentibus. Quos cum uideret ih̄sus indignatus. Et ait illis. Sinite parulos uenire ad me. Et ne prohibueritis eos. talium est enim regnum dei. Amendicouobis. quisquis non receperit regnum dulcedine. uelut parvulus. non intravit in illud. Et complexans eos. Et inponens manus super illos. benedicebat eos.

Et cum egressus esset in via. procurrentes quidam genuflexo ante eum rogabat eum. Magister bone quid faciam ut uitam aeternam percipiam. Ihesus autem. dixit ei.

Quid medicias bonum? Nemobonus. nisi unus de pracepta nostri. Ne adulteres. Ne occidas. Ne fureris. Ne falsum testimonium dixeris. Ne fraudem feceris. Honora patrem tuum & matrem. At ille respondens. Ait illi. Magister. omnia haec obseruaui. aiuentute mea.

Ihesus autem intuitus eum. dilexit eum. Et dixit illi.

Vnum tibi deest. Vade. quaecumque habes uende. Et da pauperibus. Et habebis thesaurum in celo. Et ueni sequereme.

Qui contristatus in uerbo abiit merens. Erat enim

an. eatt
an. octu
L. eccl

an. eatt
an. octu
L. eccl
d. oct

an. eatt
an. octu
L. eccl
d. cln

an. eatt
an. octu
L. eccl

habens possessiones multas. Et circumspiciens ih̄s.
 Ait discipulis suis. Quam difficile qui pecunias ha-
 bent in regnum dī introibunt. Discipuli autem obstu-
 pescebant in uerbis eius. At ih̄s rursus respondens.
 Ait illis. Filioli. quam difficile est confidentes in pe-
 cunias in regnum dī introire. Facilius est camelum
 per foramen acutum transire. quam diuitem intrare
 in regnum dī. Qui magis admirabantur dicentes ad
 sem & ipsos. Et quis potest saluus fieri? Et intuens
 illos ih̄s ait. Apud homines impossibile est. sed non
 apud dñm. Omnia enim possibilia sunt apud dñm.
 Et coepit ip̄s dicere. Ecce nondimissimus omnia
 & secuti sumus te.

Respondens ih̄s. Ait. Amendico uobis. Nemo est qui
 reliquerit domum. Aut fratres. Aut sorores. Aut pa-
 trem. Aut matrem. Aut filios. Aut agrorum propter
 me. Et propter euangelium. qui non accipit centies
 tantum. Nunc intempsore hoc domas & fratres & so-
 res & matres & filios & agros cum persecutionibus.
 Et in saeculo futuro uitam aeternam.

Multatamen erunt primi nouissimi. Et nouissimi primi.
ERANT AUTEM IN VIA AS CEN DEN TES

XVIII.

in hierosolymam. Et praecedebat illas ih̄s. Et stu-
pebant. Et sequentes timebant. Et adsumens ite-
rum duodetim coepit illis dicere quae essent ei
eventura. Quia ecce ascendimus hierosolymam.
& filius hominis tradetur principibus sacerdotum
& scribis & senioribus. Et damnabunt eum morte.
Et tradent eum gentibus. & in ludente i. Et conspuenteum.
Et flagellabunt eum. Et interfici ent eum. Et iter ad ier esurget

Et accedunt ad eum iacobus & iohannes filii zebdae i
dicenter. Magister. volumus ut quodcumque p̄deri
mus facias nobis. At ille dixit eis. Quid uultis ut faciam
uobis? Et dixerunt. Da nobis ut unus addexter am tuam
et alius ad sinistram tuam redemus in gloriam tuam. Ih̄s
autem ait eis. Ne certis quid p̄deris. Potestis bibere
calicem quem ego bibo. Aut baptismum quo ego baptizor
baptizari. At illi dixerunt ei. possumus. Ih̄s autem
aiteis. Calicem quidem quem ego bibo bib&is. Et baptismum
quo ego baptizor baptizabimini. Sed eadem
ad dexteram meam uel ad sinistram non est meum dare
sed quibus paratum est.

Et audientes decim. coeperunt indignari de iacobo &

iohanne · Ihs autem uocans eos · Ait illis · Scitis quia
 qui uidentur principes gentibus dominantur eis · Et
 principes eorum potestatem habent ipsorum · Non
 ita est autem in uobis · Sed quicumque uoluerit fieri maior.
 Erit uermi[n]ister · Et quicumque uoluerit in uobis primus
 esse · Erit omnium seruus ·

Non & filius hominis non uenit ut ministrar & urei sed ut
 ministrar & · Et d[icit] a[n]ima[m] suam redēptionem promulgas
Et uenient hierichum & proficisci te eo de hiericho & disce
 pulis eius · Et plurimam multitudine filius t[em]p[er]e barthimeus
 caecus sedebat iuxta viam mendicans · Quicum audiret &
A qui a[ve]ntur nazarenus est coepit clamare & dicere · Filida
 uidithū misererem[ur] mei · Et comminabantur ei multi utta
 cer & · At ille multo magis clamabat · Filida uidit misere
 rem[ur] mei · Et stans ih[esu]s praecepit illum uocari · Et uocant
 caecum dicente ei · Anima[m]e qui oresto · surge uocatus
 Qui projecto uestimento suo · exiliens uenit ad eum · Et re
 spondens ih[esu]s dixit illi · Quid uirtib[us] faciam · Caet[us]
 autem dixit ei · Rabboni · ut videam · Ihs autem ait illi ·
 Vade fidet tua tesalium fecit · Et confessim uidit et se
 quebatur eum in via ·

Et cum adpropinquarent hierosolymae & b&haniae
ad montem olivarium. mittit duos & discipulis suis. Et
auillis. Ite in castellum quod est contra ius. Et statim
introiunt illuc inueni & ipsi pullum ligatum super quem
nemo adhucominum sedet. solute illum & adducte.
Et si quis uobis dixerit quid facitis. dicite qui ad hunc neces-
sarius est. Et continuo illum dimitt& huc.

Et abeunt inuenient pullum ligatum ante ianum foris
in buio. Et saluanteum. Et quidam de illic stantibus.
dicebant illis. Quid facitis soluent es pullum. Quid dixi-
re uite sicut praecepere illis ih̄s. Et dimiserunt ei. Et
duxerunt pullum ad ih̄m. Et inponunt illi uestimenta sua
Et sedet super eum. Multa autem uestimenta sua strau-
erunt in iuia. Alii autem frondes cedebant de arboribus
Et sternebant in iuia.

Et qui praebant & qui sequabantur clamabant dicentes.
O sanna benedictus qui uenit in nomine dñi. Benedictū
quod uenit regnum patris nři dauid. o sanna in excelsis.
Et introiuit hierosolymam in templum & circumspectus
omnibus. cum iam uespera esset hora. exiit in b&hani-
am cum duodecim. Et alia die cum seirent ab & hania.

esurit. Cumque uidiss& alonge sicum habentem folia
venit siquid forte inuenir& in ea. Et cum ueniss& ad
eam nihil inuenit pra&ter folia. Non enim erat tempus
ficorum. Et respondens dixit ei. Jam non amplius in
a&ernum quisquam fructum & et manduc&. Ita audie-
bant discipulieus.

Et ueniunt hierosolymam. Et cum introiis& templum.
coepit eicere uendentes & ementes in templo. Et mensas
nummulariorum & cathedras uendentium columbas
euerit. Et non sinebat ut quisquam transferr& uas per
templum. Et docebat dicens eis. Non scriptum est quia
domus mea domus orationis uocabitur omnibus gentibus.

Vos autem. fecistis eam speluncam latronum.

Quo auditio principes sacerdotum & scribae quaerebant
quomodo eum perderent. Timebant enim eum qm uni
uersa turba admirabatur super doctrinam eius.

Et cum uespera facta ess& egrediebatur de ciuitate. Et cum
mane transirent uiderunt sicum aridam factam aradi
cibus. Et recordatus p&rus dixit ei. Rabbi. Ecce fucus
cui male dixisti. Aruit.

Et respondens iher. Attillif. Hab&e fidem di. Amendico

uobis. quia quicumque dixerit huic monti tollere
& mittere in mare. Et non haesita erit in corde suo. sed
crediderit quia quodcumque dixerit fiat. si & ei.

an. oculi
III
an. oculi
le. el.
et. oculi
an. oculi
VI
an. oculi

Propterea dic uobis. Omnia quaecumque orantes p&ritis.
credite quia accipi&is & eueni ent uobis.

Et cum stabitis adorandum. dimittite si quid hab&is ad
uersus aliquem. ut & paterūr quincaelis est. dimittat
uobis peccata uāra. Quod si uor nondimiseritis. Nec pa
terūr quincaelis est. dimitt& uobis peccata uāra.

VI.

an. oculi
II
an. oculi
le. oculi

ET VENIVNI RVRSVS HIC RO
solrmam. Et cum ambular& intempo. Accedunt adeū
sacerdotes & scribae & seniores. & dicunt illi. In qua
potestate haec facis. Et quis tibi dedit hanc potestatem
ut ista facias? Ihs autem respondens. Ait illis. Interro
gabouos & regounum uerbum. Et respond&e mihi. Etdi
cam uobis in qua potestate haec faciam. Baptismum
iohannis de caelo erat an & hominibus. Respond&e mihi.
At illi cogitabant secum dicentes. Si dixerimus de caelo.
Dic&. quare ergo non credidisti se. Si dicemus & homi
nibus. timebant populum. Omnes enim habebant iohan
nem qui auere proph&aess&. Et respondentes dicunt

ibū. Necimus. Et respondens ih̄. At illis. Neque ego
dico uobis in qua potestate haec faciam.

Et coepit illis in parabolis loqui. Vineam pastinavit homo &
circum dedit sepem & fodit lacum. Et aedificauit turrem.
Et locauit eam agricola. Et peregrus profectus est. Et misit ad
agricolas in tempore seruum. Ut ab agricola acciperet de
fructu vineae. Qui ad prehensem eum ceciderunt & dimi
serunt uacuum. Et iterum misit ad illos alium seruum.
Et illum in capite uulnerauerunt. Et contumelias ad fecerunt.
Et rursum alium misit & illum occiderunt. Et plures alios
quodam caederent. Alios uero occidentes. Ad huc ergo
unum habent filium carissimum. Et illum misit ad eos
nouissimum dicens. quia reuerebuntur filium meum.
Coloni autem dixerunt ad inuicem. Hic est heres. venite
occidamus eum & nostra erit hereditas. Et adprehenderent
eum occiderunt. Et eiecerunt & trauiineam. Quid ergo
faci& dñi ruineae. veni& & perdi colones. Et dabit uineam
aliis. Nec scripturam hanc legis istis. Lapidem quem re
probauerunt aedificanter hic factus est in caput anguli.
Ad dñm factum est istud. Et est mirabile inocalis nris.

Et quaerebant eum tenere & timuerunt turbam. Cogno-

uerunt enim qm adeos parabolam hanc dixerit. Et re

lucto eo abiectunt

an. dec
at. coem
L. codm

IImittunt ad eum quosdam & pharisaes & herodianis ut eum caperent in uerbo. Qui uenientes dicunt ei. Magister. scimus qui auerteret & non curas quemquam. Nec enim uidet in faciem hominum. sed in ueritate uiam didoceſ. Licet & dat i tributum caesari Annondabitur. Quis ciens ueritatem eorum. Ait illis. Quid me temptatis. Afferte mihi denarium ut uidem. At illi attulerunt ei. Et ait illis. Cuius est imago haec & inscrip-
tio. Dic uillii caesaris. Respondens autem ih̄s. dixit illis. Reddite igitur quae sunt caesaris caesari. Et quae sunt di-
Et mirabantur supereo. Etuenerunt ad eum radducae qui dicunt resurrectionem non esse. Et interrogabant eum di-
centes. Magister. mors est nobis scripta. ut si cuius frater
mortuus fuerit & dimiserit uxorem. Et filios non relique-
rit. Accipit & frater eius uxorem ipsum. Et resuscitat & semen
fratris suo. Septem ergo fratres erant. Et primus accepit
uxorem & mortuus est. non relicto semine. Et secundus
acepit eam & mortuus est. Et nec iste reliquid semen. Et
tertius similiter. Et acciperunt eam similiter septem.
Et non relinquerunt semen. Nouissima omnium de

functa est & mulier. In resurrectione ergo cum resurrexerint. cuius debet erit uxor. Septem enim habuerunt eam uxorem. Et respondens ih̄s. Ait illis. Nonne ideo erratis. non scientes scripturas neque uitatem di. Cum enim amor uis resurrexerint. nequaenubent neque nubentur. sed sunt sicut angeli in celis. De mortuis autem quod resurgent non legis in libro mortis super tubum. quomodo dixerit illi deus inquietus. Ego sum deus abraham. Et deus isaac. Et deus iacob. non est deus mortuorum sed uiuorum.

Vos ergo multum erratis.

Et accessit unus describis qui audierat illos conquirentes & uidens quoniam bene illis responderit. Interrogauit eum quod esset primum omnium mandatum. Ihsus autem responderite ei. Qui a primum omnium mandatum est. Audi istrahel. Dns deus tuus deus unus est. Et diligere deum tuum & totum corde tuo. Et & tota anima tua. Et & tota uitate tua. hoc est primum mandatum. Secundum autem. simile est illi. Diliges proximum tuum tamquam te ipsum. Maior horum. Aliud mandatum non est.

Et ait illi scriba. Benemagister in ueritate dixisti. quia unus est & non est aliis praeter eum. Et ut diligatur

et toto corde. & toto intellectu. Et tota anima. Et
tota fortitudine. Et diligere proximum tamquam seipsum.
Maius est omnibus holocaustis & sacrificiis. Ihs
autem uidens quod sapienter respondisset. dixit illi. Non
er Longe a regnodi.

an. docebit
an. coecum
I. coelum
a. coecum
art. coecu
L. coelu

En nemo iam audebat eum interrogare.
Irespondens ih̄s dicebat docens in templo. Quomodo dicunt scribae xp̄m filium esse dauid. Ipse enim dauid dicit insp̄scō. Dixit dñr dn̄omeo sede ad extris meis. Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Ipse ergo dauid dicit eum dn̄m. Et unde est filius eius. Et multa turba
eum libenter audiuit.

an. docebit
an. coecum
I. coelum
a. coecum

Et dicebat eis indoctrinans. Cauete a scribis qui uolunt instolar ambulare & salutari in foro. Et in primis cathedris sedere in synagogis. Et primos discubitos incaenis.
Quid euorant domos uiduarum sub obtentu prolixae orationis. hi accipient prolixius iudicium. Et sedens ih̄s contra gazophilatum aspiciebat. quomodo turba iactaret aei in gazophilatum. Et multi diuites iactabant multa. Cum ueniret & autem una uidea pauper. misit duominuta quod est quadrans. Et conuocans discipulos suos. ait

an. docebit
VII. coelum

illis Amendicouobis. qm̄ uidua haec pauper plus
omnibus misit qui miserunt in gazophilatum. Omnes
enim & eo quod habundabat illis miserunt. Haec uero
de penuria sua omnia quaehabuit. misit totū uictū suum.

Et cum egredieretur de templo. Ait illi. unus & discipulus suis.

Magister aspice quales Lapidē & quales structurae. Et respon-
dens iher. Ait illi. Vider has omnes magna aedificationes. non re-
linqu&ur lapis super lapidem qui non destruatur.

EICUM SEDERET IN MONTE OLIVARVM

contratemplum. Interrogabanteum separatum p̄er ius & iacobus
& iohannes & andreas. dic nobis quando ista sient & quod signum
erit quando haec omnia incipient consummari. Et respondens
iher coepit dicere illis. Vide ne quis uos seducat. multi enim ueni-
ent in nomine meo dicentes. quia ego sum. & mali seducent.

Cum audieritis autem bellum & opinionem bellorum n&am; imuerteris.
oportet enim fieri sed nondum finis. Exsurget autem genit
super gentem & regnum super regnum. Iterunt terraemotus
per loca & famas. Initium dolorum haec.

Vide autem uos me & ipso. Tradent enim uos in concilios & in
synagogis uapulabitis. Et ante praesides & reges stabitis
propter me. intestimonium illis.

VI **E**t in omnes gentes primum oportet praedicari euangelium
an celum
an celum
II **E**t cum duxerint uos tradenter nolite praecogitare quid lo-
queamini sed quod datum uobis fuerit in illa hora id loqui
mini Non enim estis uos loquentes sed spiritus Tradet
autem frater fratrem immortem Et pater filium Et conser-
gent filii in parentes & morte adficiunt eos Eteritis odio omni-
bus propter nomen meum Quia uenit sustinuerit in finem
hic saluus erit

VI **C**um autem uidetis abominationem desolationis stantem
an celum
an celum
II **T**unc qui in iudea sunt fugiant immontes Et quis super tectum
an celum
an celum
an celum
an celum
an celum
Vale autem pregnantibus & nutrienibus in illis diebus
an celum
an celum
VI **O**rate uero ut hiene non fiant
an celum
an celum
II **E**runtenim dier illi tribulationes tales qualiter non fuerunt
an celum
an celum
an celum
an celum
VI **E**t nisi breuiasset dominus dies non fuisset salua omnis caro sed
an celum
an celum
propter electos quos elegit breuiavit dies
an celum
II **E**t tunc si quis uobis dixerit Ecce hic est Christus Ecce illicet credideris
an celum
an celum
VI **E**x surgent enim pseudoxpī & pseudo prophæte Et dabunt

signa & portenta ad seducendos. si potest fieri & iam elector.

Ver ergo uidete ecce praedixi uobis omnia.

Sed in illis diebus post tribulationem illam sol contenebrabitur.
Et luna nondabit splendorem suum. Et stellae caeli erunt decidentes. Et tuis tutes quae sunt in caelis mouebuntur.

Et tunc uidebunt filium hominis uenientem innubibus cum uirtute multa & gloria. Et tunc mitt& angelos suos. Et congregabit electos suos aquatuor uentis a summo terrae usque ad summum caeli. Afici autem discite parabolam. cum iam ramus eius tener fuerit & nata fuerint folia. cognoscitis quia in proximo sit aestas. sic & uos cum uideritis haec fieri. scitote quod in proximo istis in ostiis. Amendicouobis. qm̄ non transibit genera^rio haec donec omnia ista fiant. Caelum & terra transibunt.

verba autem mea non transibunt.

De die autem illo uel hora nemoscit. neque angelus in caelo. neque filius nisi pater.

Videte uigilate & orate. Nesciat enim quando tempus sit.

Sicut homo qui per eum reprofectus reliquit domum suam. Et dedit seruis suis potestatem cuiusque operis & ianitoris precipiat ut uigiles.

Vigilate ergo. Nesciat enim quando dominus domus ueniat. An sero. An media nocte. Angallicantu. An mane. Nec uenerit

repente inueniat uos dormientes Quod autem uobis dico.

omnibus dico uigilate

xii.

ERAT AUTEM PASCHA ET AZYMUM POST BIDVUM

Et quaerebant summi sacerdotes & scribae quomodo eum dolo tenerent & occiderent. Dicebant enim non in die festo neforte tumultus fieri & populi.

Et cum esset & beatus & huius in domo sermonis leprosi & recumbentes venit mulier habens alabastrum unguenti nardi spicati preciosi. Et fracto alabastro effudit super caput eius. Erant autem quidam indigneferentes intra sem & ipsos & dicentes. Ut quid perditio ista unguenti facta est? Poterat enim unguentum istud uenundari plus quam trecentis denariis & dari pauperibus. Et tremebant in eam. Ihsautem dixit. Sinite eam. quid illi molestias eras. Bonum opus opera est in me. Semper enim pauperes habent a nobiscum. Ecce uolueritis potest illis benefacere.

me autem non semper habetis.

Quod habuit haec fecit. Praeuenerit unguere corpus meum in sepultura. Amendico uobis. ubicumque praedicatum fuerit euangelium istud in uniuerso mundo. Et quod fecit haec narrabitur in memoria eius.

Et iudas scariothes unus de duodecim abiit ad summum sacer-

cerdotes ut proder & eum illis. Qui audientes gauisi sunt.
 Et promiserunt ei pecuniam sedaturos. Et quaerebat quomodo
 illum oportune traderet. Et primo die azymorum quan-
 do pascha immolabant. Dicunt ei discipuli. Quo uis ea-
 mus & paremus tibi ut manducem pascha. Et mittit duos &
 discipulis suis. Et dicit eis. Ite in ciuitatem & occurre uobis
 homo Languenam aquae baulans. sequimini eum & quo-
 cumque introierit. dicite domino domus. qui a magister dicit.
 ubi est refectio mea. ubi pascha cum discipulis meis mandu-
 cem. Et ipse uobis demonstrabit caenaculum grande stratum.
 Et illic parate nobis. Et abierunt discipulieus & uenerunt
 ciuitatem. & inuenierunt sicut dixerat illis & parauerunt pascha.

Vespere autem facto uenit cum duodecim. Et discubentibus
 eis & manducantibus. Ait ih̄s. Amendicouobis. quia unus &
 uobis me tradidit qui manducat mecum.

Atilli coeperunt contristari & dicere ei singillatim. Numquidego?
Qui ait illis. Unus & duodecim qui intingit me cum incatino.
 Et filius quidem hominis uadit sicut scriptum est de eo.

Vae autem homini illi. per quem filius hominis traditur.

Bonum erate. si non essemus natus homo ille.

Emanducantibus illis. accepit ih̄s panem. Et benedicens fregit.

T

& dediteis. Et ait. Sumite. hoc est corpus meum.

Et accepto calice gratias agens dedit eis. Et biberunt & illo
omnes. Et ait illis. Hic est sanguis meus nouum testamenti.
qui pro multis effundetur. Amendico uobis. quod iam non
bibam de genimine uitis usque in diem illum cum illud bibam.
nouum in regnodi.

Et hymno dicto exierunt in montem olivarum.
Et ait illis. Omnes scandalizabimini in nocte ista. quia scriptura est.
Per cutiam pastorem & dispergentur oues. Sed postea
quam resurrexero praecedamus in galileam.
Petrus autem aitei. Et si omnes scandalizati fuerint. sed
non ego. Et ait illis. Amendabitib[us]. quia tu hodie in
nocte hac. prius quam bis gallus uocem dederit. ter me
es negaturus.

Et ille amplius loquebatur. Et si importuerit me simul com
moritibi non negabo. Similiter autem. & omnes dicebant.

Et uenient in predium cui nomen gehsemani.
Et ait discipulis suis. Sed & e hic donecorem. Et adsumit
per rum & iacobum & iohannem secum. Et coepit pauere & tedere.

Tat illis. Tristis est anima mea usque ad mortem. sustin&ehic&inglate.
Et cum processisset paululum procidit super terram. Et ora

bat. ut si fieri possit & transire & abeo hora. Ita dixit. Abba pater.
omniatibi possibilia sunt transfer calicem hunc ame.

Sed non quod ego uolo. sed quod tu. Et uenit & inuenire os dormi-
entes. Et ait pater. simon dormis. non potuisti una hora uigilare.

Vigilate & orate ut non intrabis in temptationem.

Sp̄r quidem primum. caro uero infirma.

Et iterum abiens orauit eundem sermonem dicens. Et reuersus
denou inuenire os dormientes. Erant enim oculi illorum
grauati. Et ignorabant quid responderentur.

Et uenit tertio & atillit. Dormite iam & requiescite.
sufficit. Venit hora. Ecce tradetur filius hominis in manus
peccatorum. Surgite easinus. Ecce qui me tradidit prope est.
Et adhuc eloquente uenit iudas scariot unus & duodecim. Et
cum illo turba multa cum gladiis & lignis a summis sacerdotibus
Et ascribis & a senioribus.

Dederat autem traditor eius signum ei dicens. Quemcumque
osculatus fuero ipse est tenet eum. et ducite caute. Et cum
uenisset statim accedens ad eum. ait. Rabbi. Et osculatus est
eum. At illi manus iniecerunt in eum & tenuerunt eum.

Vnus autem quidam decircumstantibus edocens gladium.
percussit seruum summis sacerdotis. Et amputauit illi auriculam.

an clavum
1
arcc
l clavum
lo clavum

an clavum
VI
arcc
an clavum
* sol

an clavum
I
arcc
l coc
le elev
an clavum
III
arcc
lo elevum

an clavum
II
arcc
l eccu

an occ
VI
arcc

Erespondens ih̄s attillis. Tamquam ad latronem & scitis cum gla-
diis & lignis comprehendenderem⁹. Cotidie eram apud uos inten-
plo docens & non metenuisti⁹. sed ut adimplentur scripturae.

Tunc discipuli eius relinquentes eum omnes fugerunt.

Adulescens autem quidam sequebatur eum. Amictus sindone super-
nudo & tenuerunt eum. At ille rejecta sindone nudus profugit ab eis.

Et adduxerunt ih̄m ad summum sacerdotem. Et conuenerunt
omnes sacerdotes & scribæ & seniores.

Petrus autem alonge securus est eum usque intro in atrium summi
sacerdotis. Et sedebat cum ministris &cale faciebat se ad ignem.

Summi uero sacerdotes & omne concilium quaerebant aduer-
sus ih̄m testimonium ut eum morti traderent nec inuenie-
bant. Multi enim testimonium falsum dicebant aduersus
eum. Et conuenientia testimonia non erant.

Et quidam surgentes falsum testimonium ferebant aduersus
eum dicentes. qm̄ nos audiui museum dicentem. Ego dis-
soluam templum hoc manufactum. Et per triodium aliud
non manufactum aedificabo. Et non erat conueniens testimo-
nium illorum.

XIII. **E**TEX S V R G E N S S U M M U S S A C E R D O S
in medium. interrogauit ih̄m. dicens. Non respondes quicquā

ad ea qua et tibi obiciuntur ab his." Ille autem tacebat.

Et nihil respondit. Rursum summus sacerdos interrogabat eum. Et dixit ei: Tu es Christus filius benedicti?

Ihesus autem dixit illi: Ego sum. Et quid debitis filium hominis ad eis sedentem iuratus & uenientem cum nubibus caeli?

Summus autem sacerdos scindens uestimenta sua. Ait:

Quid adhuc desideramus testes? Audistis blasphemiam. quid uobis uidetur? Qui omnes condemnauerunt eum esse eum mortis?

Et cooperant quidam conspuere eum & uelare faciem eius & colafis eum cedere. Et dicere ei: Propheta es. Et ministri a lapide eum cedebarant.

Et cum esset peritus in atrio deorsum. venit una & cancellarius summi sacerdotis. Et cum uidisset peritum calificientem se. Aspiciens illum. Ait: Et tu cum ihu nazareno eras. At ille negauit dicens:

Neque scio. Neque noui. quid dicar.

Et egredi foras ante atrium. Et gallus cantauit. Rursum autem cum uidisset illum ancilla. coepit dicere circumstantibus. quia hic ecclisis est. At ille iterum negauit. Et post pusillum rursum qui adstatabant dicebant per te. Vere ecclisis es. Nam & galilaeus es. Ille autem coepit anathematizare & iurare. quia nescio hominem istum quem dicas. Et statim iterum gallus cantauit.

Et recordatus est per nos uerbi quod dixerat ei huius: Prius quam galli uocantur bis ter me negabis. Et coepit flere.

Et confessim mane consilium facientes summi sacerdotes cum senioribus & scribis & uniuerso concilio.

Vincientes ihūm duxerunt & tradiderunt pilato.

Et interrogauit eum pilatus: Tu es rex iudeorum? At ille respondens: At illi: Tu dicis?

Et accusabant eum summi sacerdotes in multis. Pilatus autem rursum interrogauit eum dicens: Non respondere quicquam. vide inquantum te accusant. Ihesus autem amplius nihil respondit. Ita ut miraretur pilatus.

Per diem autem festum dimittit eum solebat unum & uincens quemcumque percussent.

Erat autem quidicebatur barabbas. quicum seditionis erat uinctus. qui in seditione fecerat homicidium. Et cum ascenderet & turba coepit rogare sicut semper faciebat illis. Pilatus autem respondit eis & dixit: Vultis dimittam uobis regem iudeorum? Sciebat enim quod per inuidiam tradi dissentientem summi sacerdotes.

Pontifices autem concitauerunt turbam. ut magis barabban dimitteret eis.

XII.

Pilatus autem iterum respondens. Ait illis. Quid ergo
uultis faciam regi iudeorum? At illi iterum clamauerunt.
crucifige eum. Pilatus uero dicebat eis. Quid enim mali
fecit. At illi magis clamabant. crucifige eum.

Pilatus autem uolens populo satis facere. dimisit illis barab
ban. Et tradidit ih̄m flagellis caesum ut crucifigeretur.
Militer autem duxerunt eum intro in atrium praedorii &
conuocant totam cohortem. Et induuenteum purpura.
Et inponunt ei plectentes spineam coronam. Et coepérunt
salutare eum. Aufer iudeorum. Et percutiebant
capiteiur harundine & conspuebanteum. Et ponentes
genua adorabant eum.

Et post quam inluserunt ei. Exuerunt illum purpura. Et
induerunt illum uestimentis suis. Et edicunt illum ut
crucifigerent eum.

Brangariauerunt praereuentem quempiam simone cyrre
neum ueniente deuilla patrem alexandri & rufi ut tolleret
crucem eius.

Tperducunt illum ingolgothal locum quod est inter
praetatum. caluariae locus.

Et dabant ei bibere murratum uinum & non accepit.

an. ecclii

art. eccliiii

l. ecclii

lo. ecclii

an. eccliiii

X sol.

an. eccliiii

art. eccliiii

l. eccliiii

lo. eccliiii

an. ecclii

I art. eccliiii

l. eccliiii

lo. eccliiii

an. ecclii

VIII l. eccliiii

an. ecclii

VI art. eccliiii

an. eccliiii

an. eccliiii

l. eccliiii

lo. eccliiii

an. eccliiii

II art. eccliiii

l. eccliiii

lo. eccliiii

an. eccliiii

LI art. eccliiii

l. eccliiii

lo. eccliiii

an. ecclii

LI art. eccliiii

l. eccliiii

lo. eccliiii

an. ecclii

VI art. eccliiii

an. eccliiii

Et crucifigentes eum. diuiserunt uestimenta eius mitten
ter sor tem supereis quis quid toller&.

Erat autem horatertia & crucifixionem.

Eterat titulus causae eius inscriptus. rex iudeorum.

Et cum eo crucifigunt duos latrones. unum ad extreis & alium
ad sinistri eius.

Et adimpl&aest scriptura qua edicit. Et cum inquis reputatus est.

Et prae&ere inter blasphemabantem. mouentes capita
sua & dicentes. VA. qui destruit templum & in tribus diebus
aedificat. saluum fac tem & ipsum descendens de cruce.

Similiter & summis sacerdotibus ludenter ad alterutrum
cum scribis dicebant. Alio saluof fecit. seipsum non po
test saluum facere. Xps rex istrahel descendat nunc de
cruce. ut videamus & credamus.

Et quicum eo crucifixierant conuiciabantur ei.

Et facta hora sexta tenebrae factae sunt per totam terram
usque in horam nonam.

Et horanona & clamauit ih̄s uoce magna dicens. heLoi.

heLoi. Laemarabacthani. quod est inter pr&atum.

dīm̄. dīm̄. ut quid dereliquisti me. Et quidam de
circumstantibus audienter dicebant. Ecce heliam uocat.

Curren autem unus & implens spongiam aëro circumponensque
calamo potum dabat ei dicens. Sint te videamus siueniat helias
addeponendum eum.

Ihesus autem emissa uocem magna & spirauit

Et uelut tem plississimum est induo aspersum usque deorsum.

Videns autem centurio qui & aduersos stabat. quia sic clamans
& spirans. Ait. Vere homo hic. filius dei erat.

Erant autem & mulieres de longe aspicientes. inter quas erat
maria magdalena. & maria iacobini minoris. Et ioseph mater
& salome. Et cum eis & iugilaea sequebantur eum & ministra-
bante. Et aliae multae quae simul cum eo ascenderant hierosolymā.

Et cum iam sero esset factum quia erat parasceue quod est
ante sabbatum. Venit ioseph ab arimathia nobilis decurio
qui & ipse erat & pectans regnum dei. Et audacter introiit ad pi-
latum & pergit corpus ihū. Pilatus autem mirabatur silam
obissus. Et accessito centurione. interrogauit eum silam mor-
tuus esse. Et cum cognouisset centurione. donavit corpus ioseph.

Ioseph autem mercatus sindonem. Et deponens eum in uoluit
sindone. Et posuit eum in monumento quoderat & cissum
depara. Et aduoluit lapidem ad hostium monumenti.

MARIA autem magdalene. & maria ioseph. Aspicebant
ubi poneretur.

16

an con
VIII
i eccliuan con
I
an eccliu
i eccliu
lo eccliuan con
II
an eccliu
i eccliuan con
II
an eccliu
i eccliu

Et cum transiſſe rabbatum maria magdalene & maria iacobi
& salome. Emerunt aromata ut uenienter unguerenteum.

Et ualde mane una rabbatorum. veniunt ad monumentum
orto iam sole. Et dicebant ad inuicem. Quis reuolutus nobis
Lapidem ab hosti monumenti. Et respicientes. viderunt
reuolutum lapidem. Erat quippe magnus ualde. Et intro
eunt in monumentum. Viderunt iuuem sedentem in
dextris copertum stola candida. Et obstipuerunt.

Quidicit illis. Nolite & pauescere. Ihsu quaeritis nazare
num crucifixum. Surrexit. non est hic. Ecce locus ubi
posuerunteum. Sed ite dicite discipulis eius & p̄ro.
qui a praeceitu or ingalileam. Ibieum uidebitis. sicut dixi uobis.

Atiliae & cunctes fugerunt de monumento. in uaseratum
ear tremor & pauro. & nemini quicquam dixerunt. time
bant enim. Surgens autem mane prima sabbati. Appa
ruit primo mariae magdalene de qua elecerat septem
demonia. Illa uadens nuntiavit his quiccum eo fuerant
lagentibus & flentibus. Et illi audientes quia uiuer &
uiuis er & abea non crediderunt. Post haec autem duo
bus & eis ambulantibus ostensu rest in alia effigiae euntibus
in uillam. Et illi cunctes nuntiauerunt & erit nec illi crediderunt.

Nouissime. recumbentibus illis undecim apparuit. Et & probra-
 uit incredulitatem illorum & duritiam cordis. qui ab his qui
 uiderant eum resurrexisse. non crediderunt. Et dixit ei. Eun-
 tes in mundum uniuersum. praedicate euangelium omnium crea-
 turae. Qui crediderit & baptizatus fuerit. saluus erit. Qui uero
 non crediderit. condemnabitur. Signa autem eos qui credide-
 rint. haec sequentur. In nomine meo demonia eicient. Linguis
 loquentur nouis. serpentes tollent. Et si mortiferum quid
 biberint. noneos nocebit. Super egros manus inponent. Et
 bene habebunt. Et dominus quidem ihesu. postquam locutus est eis.
 Adsumptus est in celum. Et sedet ad dextram dei. Illi autem pro-
 fecti. praedicauerunt ubique. domino cooperante & sermonem
 confirmante sequentibus signis.

EXPLICIT EVANGELIUM SECUNDUM MARCUS.

INCIPIT PROLOGUS.

LUCAS SYRVS ANTIOENSIS ARTEMEDICVS DISCIPVLVS
 apostolorum. postea paulum secutus usque ad confessionem eius. servi-
 ens domino sine crimine. Nam neque uxorem umquam habens. neque filios;
 septuaginta & quatuor annorum obiit in bitinia. plenus spuso. Quicun-
 tam scripta essent euangelia. per mattheum quidem in iudea. per marcum
 autem in italia. scilicet in italiis et partibus hoc scripti euangeliū.